

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1989-1990

12 DECEMBER 1989

Ontwerp van programmawet
(Artikelen 253-267, 289-292)

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
LANDBOUW EN DE MIDDENSTAND
UITGEBRACHT
DOOR DE HEER DE COOMAN

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

1. Vaste leden : de heren Van den Broeck, 1e ondervoorzitter; Bayenet, Bouchat, Bourgois, Capoen, Content, Delloy, Ghesquière, Glibert, Houssa, Van Aperen, mevr. Van den Bogaert-Ceulemans, de heren Van Nevel en De Cooman, rapporteur.

2. Plaatsvervanger : de heer Vanhaverbeke.

R. A 14932

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

849-1 (1989-1990) : Ontwerp overgezonden door de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

849-2 en 3 (1989-1990) : Verslagen.

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1989-1990

12 DECEMBRE 1989

Projet de loi-programme
(Articles 253-267, 289-292)

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE L'AGRICULTURE ET DES
CLASSES MOYENNES
PAR M. DE COOMAN

Ont participé aux travaux de la Commission :

1. Membres effectifs : MM. Van den Broeck, 1er vice-président; Bayenet, Bouchat, Bourgois, Capoen, Content, Delloy, Ghesquière, Glibert, Houssa, Van Aperen, Mme Van den Bogaert-Ceulemans, MM. Van Nevel et De Cooman, rapporteur.

2. Membre suppléant : M. Vanhaverbeke.

R. A 14932

Voir :

Document du Sénat :

849-1 (1989-1990) : Projet transmis par la Chambre des Représentants.

849-2 et 3 (1989-1990) : Rapports.

I. PENSIOEN VAN DE ZELFSTANDIGEN

Artikelen 253 tot 267

A. Inleidende uiteenzetting van de Staatssecretaris voor Pensioenen

HOOFDSTUK II

Maatregelen met betrekking tot het financieel evenwicht van de sociale zekerheid

AFDELING 2

Staatstoelage aan de pensioenregeling voor zelfstandigen

Artikel 253 heeft tot doel het bedrag van de organieke toelage aan het Rijksinstituut voor Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen vast te stellen. Tegen liquidatiecoëfficiënt 3,0767 bedraagt deze toelage 21 526,1 miljoen of 10 396,1 miljoen aan index 142,75.

Voor het vaststellen van het bedrag werd rekening gehouden met aan de ene kant de vermindering van de Staatstoelage als gevolg van de « brutering » van de bijdragen en aan de andere kant met een overdracht naar de pensioenregeling van de besparing die inzake het gewaarborgd inkomen voor bejaarden als gedeeltelijke compensatie voor de toepassing van de derde fase van de verhoging van het minimumpensioen voor zelfstandigen wordt verwezenlijkt.

HOOFDSTUK III

Maatregelen betreffende de pensioenen voor zelfstandigen

AFDELING 1

Wijziging van het koninklijk besluit nr. 72

AFDELING 2

Verhoging van het minimumpensioen

In dit hoofdstuk zijn in afdeling 1 een reeks artikelen vervat die sommige bepalingen van het koninklijk besluit nr. 72 van 10 november 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen wijzigen, aanvullen of aanpassen.

Deze artikelen streven ernaar bepaalde toekenningsnormen inzonderheid nopens de ingang van het overlevingspensioen, nauwkeuriger te omschrijven,

I. PENSIONS DES TRAVAILLEURS INDEPENDANTS

Articles 253 à 267

A. Exposé introductif du Secrétaire d'Etat aux Pensions

CHAPITRE II

Mesures relatives à l'équilibre financier de la sécurité sociale

DIVISION 2

Subside de l'Etat au régime des pensions des travailleurs indépendants

L'article 253 a pour but de fixer le montant du subside organique à l'Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants. A un coefficient de liquidation de 3,0767, ce subside s'élève à 21 526,1 millions ou 10 396,1 millions à l'indice 142,75.

Pour la fixation du montant, il a été tenu compte de la diminution du subside de l'Etat à la suite du « brutage » des cotisations d'une part et du transfert au régime des pensions des économies en matière de revenu garanti aux personnes âgées, réalisées en tant que compensation partielle de l'application de la troisième phase de la majoration de pensions minima des travailleurs indépendants d'autre part.

CHAPITRE III

Mesures concernant les pensions des travailleurs indépendants

DIVISION 1

Modification de l'arrêté royal n° 72

DIVISION 2

Augmentation de la pension minimum

La division 1 de chapitre comporte un certain nombre d'articles visant à modifier, compléter ou adapter certaines dispositions de l'arrêté royal n° 72 du 10 novembre 1967 relatif aux pensions de retraite et de survie.

Ces articles ont pour but de donner une définition plus précise à certaines normes d'octroi et plus spécifiquement à celles en matière d'ouverture du droit à la

deze in overeenstemming te brengen met andere wetsbepalingen, of de formulering van sommige teksten te verbeteren ten einde onjuiste interpretaties te voorkomen.

Afdeling 2 bevat de bepalingen welke tot doel hebben, in overeenstemming met de Regeringsverklaring, de derde fase van het vijfjarenplan tot geleidelijke optrekking van het gewaarborgd minimum tot het bedrag van het gewaarborgd inkomen voor bejaarden te realiseren.

Conform met de Regeringsverklaring wordt bovendien vanaf 1 januari 1990 rekening gehouden met de toegekende pensioenen in de andere regelingen.

Concreet betekent dit:

— Een maximum verhoging van 1/3 van het verschil tussen het gewaarborgd inkomen voor bejaarden (waarde 1 januari 1990 rekening houdend met de 2 pct. verhoging) en het minimumpensioen voor een volle loopbaan (waarde 31 december 1989).

— Deze verhoging zal toegekend worden aan de begunstigden die een loopbaan bewijzen van minstens 2/3 van een volledige loopbaan, hetzij in de regeling der zelfstandigen alleen, hetzij in de regeling voor werknemers en zelfstandigen samen.

— Maandelijks bedragen van 20 138 frank voor een gezin en 15 440 frank voor een alleenstaande.

B. Algemene bespreking

Een lid doet opmerken dat het zogenaamde « bruteringsysteem » volgens vroegere verklaringen in 1990 een bedrag van 6 miljard frank moet opbrengen. Dit staat trouwens nu ook vermeld in het Verslag van de Kamer. Hij kan zich evenwel niet van de indruk ontdoen dat het rendement van het systeem hoger zal liggen. Wat gebeurt er indien dit inderdaad zo uitvalt? Wat zal men met de eventuele meeropbrengst aanvangen?

Hetzelfde lid stelt vast dat de voorgestelde aanpassingen van de wetgeving voor sommigen een verhoging met 17 pct. van het pensioenbedrag meebrengt. Graag ontving hij hierover enige uitleg.

Wat het « bruteringsysteem » betreft, verklaart de Staatssecretaris voor Pensioenen dat het R.S.V.Z. voor 1989 een opbrengst van 6,2 miljard frank verwacht. Het zou onvoorzichtig zijn voor 1990 op een bedrag te rekenen dat hoger ligt. Zij herinnert eraan dat de bruteringsin de plaats is gekomen van de consolideringsbijdrage. Een eventueel hoger rendement zou in de eerste plaats moeten gebruikt worden om de tekorten die nu bestaan af te bouwen.

pension de survie, de les mettre en concordance avec d'autres dispositions légales et d'améliorer la formulation de certains textes afin d'éviter des interprétations erronées.

La division 2 comporte les dispositions ayant pour but de réaliser la troisième phase du plan quinquennal visant au relèvement progressif de la pension minimum garantie jusqu'au niveau du revenu garanti aux personnes âgées, conformément à la déclaration gouvernementale.

C'est ainsi que, conformément à la déclaration gouvernementale, à partir du 1er janvier 1990, il est tenu compte des pensions allouées dans le régime des travailleurs salariés.

Concrètement cela signifie:

— Une majoration maximale de 1/3 de la différence entre le revenu garanti aux personnes âgées (valeur 1er janvier 1990 — compte tenu de l'augmentation de 2 p.c.) et de la pension minimum pour une carrière complète (valeur 31 décembre 1989).

— Une majoration sera allouée aux bénéficiaires faisant preuve d'une carrière d'au moins 2/3 d'une carrière complète, soit uniquement dans le régime des travailleurs indépendants, soit dans le régime des travailleurs salariés et des travailleurs indépendants.

— Des montants mensuels de 20 138 francs pour un ménage et de 15 440 francs pour un isolé.

B. Discussion générale

Un membre observe que, selon des déclarations antérieures, le système du brutage devrait rapporter 6 milliards de francs en 1990. Cela est du reste mentionné également dans le rapport de la Chambre. Il a cependant la très nette impression que le rendement du système sera supérieur. Que se passera-t-il s'il en est effectivement ainsi? Que fera-t-on du supplément de recette éventuel?

Le même membre constate que les adaptations de la législation proposées entraînent pour certains une augmentation de 17 p.c. du montant de la pension. Il aimerait obtenir quelques explications à ce sujet.

En ce qui concerne le système du brutage, le Secrétaire d'Etat aux Pensions déclare que l'I.N.A.S.T.I. escompte une rentrée de 6,2 milliards de francs pour 1989. Il serait imprudent d'escompter un montant supérieur pour 1990. Il rappelle que le brutage remplace la cotisation de consolidation. Le supplément de recette éventuel devrait être employé en premier lieu à résorber les déficits existants.

Met betrekking tot het pensioenbedrag verklaart de Staatssecretaris dat hier enerzijds het vijfjarenplan speelt en anderzijds ook de aanpassing aan de index. Wat het minimumpensioen aangaat heeft dit een stijging met 17 pct. tot gevolg.

Een lid wijst op de complexiteit van de administratieve afwikkeling van de pensioendossiers. Heeft de Staatssecretaris reeds maatregelen getroffen om in overeenstemming met de regeringsverklaring naar vereenvoudiging te streven?

De Staatssecretaris verklaart dat een aantal technische artikelen van het ontwerp in een zekere mate die richting uitgaan, wat niet betekent dat alles nu plotseling zeer eenvoudig is geworden. Op dat vlak moet zeker nog heel wat gebeuren.

Hetzelfde lid onderstreept de langdurige procedure voor het vaststellen van een pensioen. Dit is vooral flagrant bij de gemengde loopbaan. De Staatssecretaris heeft een farde met gegevens over het pensioen ontworpen. Heeft het publiek belangstelling hiervoor? Zou het niet goed zijn de aandacht op het bestaan ervan te vestigen? Er moet dringend werk worden gemaakt van het aanvullend pensioen.

De farde in kwestie, aldus de Staatssecretaris, is in akkoord met de Gewesten tot stand gekomen. Heel wat gemeentebesturen overhandigen ze aan hun inwoners. Meer publiciteit hierover naar de bevolking toe dringt zich inderdaad op. Anderzijds kan de verdere informatisering uitsluitel bieden op de weg naar een snellere vaststelling en uitbetaling van de pensioenen.

Het probleem van het aanvullend pensioen moet in overleg met de Minister van Middenstand worden aangepakt. Eerst moet evenwel de regeringsverklaring worden uitgevoerd.

Een ander lid klaagt de strenge houding aan die door de administratie wordt aangenomen wat het bewijzen van de loopbaan aangaat voor de periode voorafgaand aan 1957. Soms is het heel moeilijk bewijzen voor te leggen en de administratie zou zich ter zake toleranter moeten opstellen.

De Staatssecretaris stipt eerst en vooral aan dat de administratie niet strenger optreedt in Wallonië dan in Vlaanderen. Het probleem van de bewijsvoering zal geleidelijk verdwijnen vermits het onderzoek naar de bestaansmiddelen geleidelijk wordt afgebouwd.

Een intervenant is de mening toegedaan dat de bewijsvoering voor de periode tot 1957 relatief weinig problemen stelt. Wel is het zo dat sommige zelfstandigen gedurende een bepaalde periode hebben nagelaten hun kinderen als helper in te schrijven ten einde geen bijdragen te moeten betalen. Hieruit vloeien vanzelfsprekend problemen voort bij de samenstelling van de beroepsloopbaan.

En ce qui concerne le montant de la pension, le Secrétaire d'Etat déclare que deux choses interviennent : d'une part le plan quinquennal et, d'autre part, l'indexation. Pour la pension minimum, cela se traduit par une augmentation de 17 p.c.

Un commissaire souligne la complexité du règlement administratif des dossiers de pensions. Le Secrétaire d'Etat a-t-il déjà pris des mesures visant à une simplification, conformément à la déclaration gouvernementale?

Le Secrétaire d'Etat déclare qu'un certain nombre d'articles techniques du projet vont plus ou moins dans ce sens, ce qui ne signifie pas que tout est soudain devenu très simple. De nombreuses modifications devront encore intervenir dans ce domaine.

Le même membre met l'accent sur la procédure de longue durée que requiert le calcul d'une pension. Ce phénomène est surtout flagrant pour les pensions mixtes. Le Secrétaire d'Etat a conçu un dépliant comprenant des données relatives à la pension. Le public s'y intéresse-t-il? Ne conviendrait-il pas d'attirer l'attention sur son existence? Il faut s'occuper d'urgence de la pension complémentaire.

Le dépliant en question, répond le Secrétaire d'Etat, a été mis au point en accord avec les Régions. De nombreuses administrations communales le remettent à leurs habitants. Il est exact qu'une plus grande publicité en faveur de la population s'impose. D'autre part, la poursuite de l'informatisation peut constituer une étape décisive dans l'accélération de l'établissement et du paiement des pensions.

Le problème de la pension complémentaire doit être abordé dans le contexte d'une concertation avec le Ministre des Classes moyennes. Il faut toutefois d'abord exécuter la déclaration gouvernementale.

Un membre se plaint de la sévérité dont fait preuve l'administration pour ce qui est de la preuve de la carrière pour la période antérieure à 1957. Il est parfois très difficile de produire des preuves et l'administration devrait se montrer plus tolérante à cet égard.

Le Secrétaire d'Etat souligne tout d'abord que l'administration ne se montre pas plus sévère en Wallonie qu'en Flandre. Le problème de la preuve va disparaître progressivement en même temps que l'enquête sur les ressources.

Un membre est d'avis que l'administration de la preuve pour la période qui va jusqu'en 1957 pose relativement peu de problèmes. Le fait est, par contre, que des travailleurs indépendants ont omis pendant une certaine période de déclarer leurs enfants en qualité d'aidants pour ne pas devoir payer de cotisations. Et cela pose évidemment des problèmes lors de la reconstitution de la carrière professionnelle.

C. Bespreking van de artikelen en stemmingen

Artikelen 253 tot 265

Bij deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt. Ze worden aangenomen met 9 stemmen tegen 3.

Artikel 266

Een lid vraagt meer uitleg over het 3° van § 1 en over § 4 van dit artikel. Kan de Regering uitleggen en aantonen dat verbeteringen werden aangebracht in de pensioenregeling van de zelfstandigen, die voor het eerst recht hebben op het minimumpensioen indien de duur van hun loopbaan als werknemer en hun loopbaan als zelfstandige minstens 2/3 van een volledige loopbaan bedraagt?

Graag kreeg hij ook wat meer toelichting over de bestaansreden van § 4 die voorziet in het behoud van de voordelen verworven op 31 december 1989.

De Staatssecretaris verstrekt het volgende antwoord:

a) Artikel 266 is een technisch vrij ingewikkeld artikel omdat wij het regeerakkoord letterlijk hebben willen uitvoeren:

1° de uitvoering van de derde fase in de gelijkschakeling van het pensioen van de zelfstandigen met het gewaarborgd inkomen voor bejaarden, waarbij rekening wordt gehouden met alle jaren die in aanmerking komen voor de pensioenregeling voor werknemers en de pensioenregeling voor zelfstandigen;

2° de beperking van de toekenning van het minimumpensioen wanneer het totaal van de voordelen van de regeling voor werknemers en van de regeling voor zelfstandigen gelijk is aan het bedrag van het op 1 januari 1990 gewaarborgd inkomen, d.w.z. 271 419 frank voor een gezin en 203 565 frank voor een alleenstaande.

Praktisch voorbeeld

Een gepensioneerde heeft een rustpensioen van 20/45 in de pensioenregeling voor werknemers en van 25/45 in de pensioenregeling voor zelfstandigen.

Op 1 december 1989 heeft hij recht op een pensioen gelijk aan (index 1 januari 1990 - in franken):

Regeling werknemers: $262\,491 \times 20/45$. . . 116 663
Regeling zelfstandigen: $201\,870 \times 25/45$. . . 112 150

In totaal . . . 228 813

Op 1 januari 1990 zal hij recht hebben:

— in de regeling werknemers, ongewijzigd . . . 116 663

— in de regeling zelfstandigen, op het minimum pensioen of $241\,656 \times 25/45$. . . 134 253

250 916

C. Discussion des articles et votes

Articles 253 à 265

Ces articles ne donnent pas lieu à discussion. Ils sont adoptés par 9 voix contre 3.

Article 266

Un membre demande des précisions au sujet du 3° du § 1er ainsi que du § 4 de cet article. Le Gouvernement peut-il expliquer et démontrer l'amélioration de la pension des travailleurs indépendants qui participent pour la première fois au bénéfice de la pension minimum parce que l'ensemble de leurs carrières de salarié et de travailleur indépendant atteint au moins les 2/3 d'une carrière complète?

De même, pourrait-on expliquer le pourquoi du § 4 qui prévoit le maintien des avantages acquis au 31 décembre 1989?

Le Secrétaire d'Etat répond ce qui suit:

a) Si l'article 266 est techniquement fort compliqué, c'est surtout parce que nous avons voulu respecter à la lettre l'accord gouvernemental:

1° faire participer les travailleurs indépendants à la troisième phase d'alignement de leur pension sur le revenu garanti aux personnes âgées en tenant compte de l'ensemble des années admises dans les secteurs des pensions des travailleurs salariés et des travailleurs indépendants;

2° limiter l'octroi de la pension minimum lorsque l'ensemble des avantages du secteur des salariés et du secteur des travailleurs indépendants atteint le montant du revenu garanti au 1er janvier 1990, soit 271 419 francs pour un ménage et 203 565 francs pour un isolé.

Exemple pratique

Un pensionné bénéficie d'une pension de retraite de 20/45 en secteur salarié et de 25/45 en secteur indépendant.

Au 1er décembre 1989, il bénéficierait d'une pension égale à (index 1er janvier 1990 - en francs):

Secteur salarié: $262\,491 \times 20/45$. . . 116 663
Secteur indépendant: $201\,870 \times 25/45$. . . 112 150

Au total . . . 228 813

Au 1er janvier 1990, il bénéficiera:

— en secteur salarié, pas de changement. 116 663

— en secteur indépendant, la pension minimum, soit $241\,656 \times 25/45$. . . 134 253

250 916

Dit komt neer op een jaarlijkse verhoging van
 $250\,916 - 228\,813 = 22\,103$ frank.

Hetzelfde voorbeeld doch in de veronderstelling dat het pensioen van de werknemersregeling wordt berekend op hogere reële lonen.

Het werknemerspensioen bedraagt:

$20/45$ van de bezoldigingen = $145\,319$ frank.

Het minimumpensioen van de zelfstandigenregeling wordt berekend als volgt:

Het minimumpensioen of $241\,656$ frank $\times 25/45$
 = $134\,253$ frank.

De cumulatie van beide voordelen bedraagt
 $145\,319$ frank + $134\,253$ frank = $279\,572$ frank of
 een bedrag dat hoger is dan het gewaarborgd inkomen.

Het minimumpensioen van de zelfstandige zal dus krachtens artikel 266, § 1, 3°, worden verminderd met een bedrag gelijk aan het verschil tussen het totaal van de twee pensioenen en het gewaarborgd inkomen.

In dit geval zal het minimumpensioen verminderd worden met $8\,153$ frank ($279\,572$ frank - $271\,419$ frank). Het zal dus $126\,100$ frank ($134\,253$ frank - $8\,153$ frank) bedragen in plaats van $112\,150$ frank, het bedrag dat zou worden toegekend vóór de toepassing van deze derde fase.

b) Deze lange technische uitleg stelt mij in staat gemakkelijker te antwoorden op de tweede vraag met betrekking tot § 4 van hetzelfde artikel.

In sommige gevallen waarin het pensioen van de werknemersregeling hoger is op grond van de langere loopbaan of de hogere lonen, kan het gebeuren dat het minimumpensioen, zoals hierboven berekend, neerkomt op een gecumuleerd bedrag van twee pensioenen dat kleiner is dan het bedrag dat reeds op 1 december 1989 werd toegekend. In dit geval is bepaald dat de verworven rechten behouden blijven. Dat is het belang van § 4.

Dit betekent niet dat de zelfstandigen, in geval van een gemengde loopbaan, voortaan geen pensioen kunnen krijgen dat hoger ligt dan het gewaarborgd inkomen, wel integendeel.

Voorbeeld

Een gepensioneerde met een werknemerspensioen van $35/45$ en een zelfstandigenpensioen van $10/45$ zal op 1 januari 1990 recht hebben op minstens (in franken):

— werknemer:	$338\,472 \times 35/45$	. . .	$263\,256$
— zelfstandige:	$201\,870 \times 10/45$	. . .	$44\,860$
			$308\,116$

Dit bedrag is duidelijk hoger dan het gewaarborgd inkomen voor bejaarden dat op dezelfde datum $271\,419$ frank bedraagt.

Soit une amélioration annuelle de $250\,916 - 228\,813 = 22\,103$ francs.

Le même exemple, mais en supposant que la pension du secteur salarié est calculée en raison des salaires réels plus élevés.

La pension du secteur salarié s'élève à:

$20/45$ des rémunérations = $145\,319$ francs.

La pension minimum du secteur indépendant sera calculée comme suit:

La pension minimum, soit $241\,656$ francs $\times 25/45$
 = $134\,253$ francs.

Le cumul des deux avantages s'élève à $145\,319$ francs + $134\,253$ francs = $279\,572$ francs, soit un montant supérieur au revenu garanti.

La pension minimum du travailleur indépendant sera donc, en vertu de l'article 266, § 1er, 3°, réduite du montant qui représente la différence entre le total des deux pensions et le montant du revenu garanti.

Dans ce cas, la pension minimum sera réduite de $279\,572$ francs - $271\,419$ francs = $8\,153$ francs. Elle s'élève donc à $134\,253$ francs - $8\,153$ francs = $126\,100$ francs au lieu des $112\,150$ francs qui lui étaient alloués avant de participer à cette troisième phase.

b) Cette longue explication technique me permet de répondre plus facilement à la deuxième question relative au § 4 du même article.

Dans certains cas où la pension du secteur salarié est plus importante en montant, compte tenu de la carrière plus longue ou des salaires plus élevés, il peut arriver que l'octroi de la pension minimum calculée comme ci-dessus aboutisse à un montant cumulé des deux pensions inférieur à celui déjà accordé au 1er décembre 1989. Dans ce cas, nous avons prévu un droit maintenu; c'est ce § 4.

Ceci ne veut pas dire qu'à l'avenir les travailleurs indépendants ne pourront pas dépasser, dans certains cas de carrière mixte, le montant du revenu garanti. Bien au contraire.

Exemple

Un pensionné qui bénéficie d'une pension de salarié de $35/45$ et d'une pension de travailleur indépendant de $10/45$ obtiendra au 1er janvier 1990 au minimum (en francs):

— salarié:	$338\,472 \times 35/45$	. . .	$263\,256$
— indépendant:	$201\,870 \times 10/45$	. . .	$44\,860$
			$308\,116$

Ce qui dépasse nettement le revenu garanti aux personnes âgées qui s'élève à $271\,419$ francs à la même date.

Het artikel wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 3.

Artikel 267

Bij dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.
Het geeft aanleiding tot dezelfde stemming.

II. SOCIAAL STATUUT DER ZELFSTANDIGEN

Artikelen 289 tot 292

A. Inleidende uiteenzetting van de Staatssecretaris voor Middenstand

De Staatssecretaris verstrekt de volgende toelichting bij Titel IV van het ontwerp van programmatwet.

1. Hij wil in de eerste plaats een groter deel (+ 0,3 pct.) van de bijdragen van de zelfstandigen overdragen naar de met tekorten kampende sector geneeskundige verzorging. Dat is de inhoud van de artikelen 289 en 290.

Hoe zullen de bijdragen in 1990 berekend worden?

1) De begrensde inkomsten zijn de inkomsten van 1987 waarop een aanpassingscoëfficiënt wordt toegepast:

$$\frac{3,1177}{2,8897} = 1,078901$$

2) Er zijn drie grenzen:

— een minimumgrens:

$$154\,000 \text{ frank} \times \frac{3,1177}{1,4859} = 323\,121 \text{ frank};$$

— een tussengrens:

$$662\,327 \text{ frank} \times \frac{3,1177}{1,4859} = 1\,389\,688 \text{ frank};$$

— een maximumgrens:

$$1\,006\,096 \text{ frank} \times \frac{3,1177}{1,4859} = 2\,112\,869 \text{ frank}.$$

3) De verzekeringsplichtingen worden ingedeeld in drie categorieën:

a) Verzekeringsplichtigen die een zelfstandige activiteit als hoofdberoep uitoefenen (in pct.):

— tot de tussengrens 15,30

— tussen de tussengrens en de maximumgrens 10,77

Daar de bijdrage bestemd voor de sector van de geneeskundige verzorging wordt opgetrokken van 2,90 tot 3,20 pct., is de bijdrage voor de andere sectoren als volgt (in pct.):

L'article est adopté par 9 voix contre 3.

Article 267

Cet article ne donne pas lieu à discussion.
Il est adopté par 9 voix contre 3.

II. STATUT SOCIAL DES TRAVAILLEURS INDEPENDANTS

Articles 289 à 292

A. Exposé introductif du Secrétaire d'Etat aux Classes moyennes

Le Secrétaire d'Etat fait le commentaire suivant au sujet du Titre IV du projet de loi-programme.

1. Il vise d'abord à affecter au secteur des soins de santé qui est déficitaire, une part plus importante des cotisations (+ 0,3 p.c.). C'est ce que traduisent les articles 289 et 290.

Comment se calculeront les cotisations en 1990?

1) Les revenus plafonnés sont ceux de 1987 affectés d'un coefficient d'adaptation:

$$\frac{3,1177}{2,8897} = 1,078901$$

2) Ces revenus comportent trois seuils:

— un plancher:

$$154\,000 \text{ francs} \times \frac{3,1177}{1,4859} = 323\,121 \text{ francs};$$

— un plafond intermédiaire:

$$662\,327 \text{ francs} \times \frac{3,1177}{1,4859} = 1\,389\,688 \text{ francs};$$

— un plafond absolu:

$$1\,006\,096 \text{ francs} \times \frac{3,1177}{1,4859} = 2\,112\,869 \text{ francs};$$

3) Les assujettis sont répartis en trois catégories:

a) Les assujettis principaux (en p.c.):

— jusqu'au plafond intermédiaire 15,30

— entre le plafond intermédiaire et le plafond absolu 10,77

Comme la cotisation destinée au secteur des soins de santé passe de 2,90 à 3,20 p.c., la cotisation destinée aux autres secteurs devient (en p.c.):

- tot de tussengrens: 15,30 - 3,20 12,10
- van de tussengrens tot de maximumgrens: 10,77 - 3,20 7,57

Dat is de inhoud van § 1 van artikel 289.

b) Verzekeringsplichtigen die een zelfstandige activiteit als nevenberoep uitoefenen:

- tot 68 661 frank:

$$(32\,724 \text{ frank} \times \frac{3,1177}{1,4859}) = \text{geen bijdrage}$$
- van 68 661 frank tot de minimumgrens (in pct.) 11,79
- voor de sector geneeskundige verzorging - 3,20
- voor de andere sectoren 8,59
- boven de minimumgrens: zelfde bijdrage als voor de verzekeringsplichtigen die de zelfstandige activiteit als hoofdberoep uitoefenen.

Dat is de inhoud van § 2 van artikel 289.

c) Verzekeringsplichtigen die een zelfstandige activiteit uitoefenen na de pensioenleeftijd:

- tot 68 661 frank = geen bijdrage (zoals de verzekeringsplichtigen met een zelfstandige activiteit als nevenberoep);
- van 68 661 frank tot de tussengrens (in pct.):
 - indien de inkomsten 1990 beneden het bedrag liggen dat de gepensioneerde mag verdienen 11,79
 - voor de sector geneeskundige verzorging - 3,20
 - voor de andere sectoren 8,59
 - indien de inkomsten 1990 het bedrag overschrijden dat de gepensioneerde mag verdienen 15,30
 - voor de sector geneeskundige verzorging - 3,20
 - voor de andere sectoren 12,10

N.B.: De verzekeringsplichtigen die de pensioenleeftijd bereikt hebben vóór 1984, betalen 11,79 pct. behalve wanneer zij verkiezen de volledige bijdrage (15,30 pct.) te betalen om hun pensioen op te trekken.

- tussen de tussengrens en de maximumgrens (in pct.) 10,77
- voor de sector geneeskundige verzorging - 3,20

- jusqu'au plafond intermédiaire: 15,30 - 3,20 12,10
- du plafond intermédiaire au plafond absolu: 10,77 - 3,20 7,57

C'est le § 1er de l'article 289.

b) Les assujettis à titre complémentaire:

- jusque 68 661 francs:

$$(32\,724 \text{ francs} \times \frac{3,1177}{1,4859}) = \text{pas de cotisation}$$
- de 68 661 francs au plancher (en p.c.) 11,79
- pour le secteur soins de santé - 3,20
- pour les autres secteurs. 8,59
- au-delà du plancher: même cotisation que les assujettis principaux.

C'est le § 2 de l'article 289.

c) Les assujettis après l'âge de la pension:

- jusque 68 661 francs = pas de cotisation (comme les complémentaires);
- de 68 661 francs au plafond intermédiaire (en p.c.):
 - si revenus 1990 inférieurs à la limite de l'activité autorisée aux pensionnés 11,79
 - pour le secteur soins de santé - 3,20
 - pour les autres secteurs 8,59
 - si revenus 1990 supérieurs à la limite de l'activité autorisée aux pensionnés 15,30
 - pour le secteur soins de santé - 3,20
 - pour les autres secteurs 12,10

N.B.: Les assujettis ayant atteint l'âge de la retraite avant 1984 paient 11,79 p.c., sauf s'ils préfèrent payer la cotisation pleine (15,30 p.c.) pour améliorer leur pension.

et

- entre le plafond intermédiaire et le plafond absolu (en p.c.) 10,77
- pour le secteur soins de santé - 3,20

— voor de andere sectoren 7,57

Dat is de inhoud van artikel 290.

2. Artikel 291 vermindert de toelage aan de gezinsbijslagregeling met het boni voorhanden in die regeling, nadat 980 miljoen frank is bestemd ter dekking van de financiële lasten met betrekking tot de pensioenschuld (in miljoenen franken):

Organieke rijkssteun	6 746,9
Dekking financiële lasten pensioenschuld	— 980
	5 766,9
Verwacht boni	— 841,2
	4 925,7

of, tegen het indexcijfer van de wet (1,4859):

$$4\,925,7 \times \frac{1,4859}{3,9767} = 2\,378,9$$

B. Bespreking en stemmingen

Een lid betreurt eens te meer dat de tekorten van de Z.I.V. steeds bestreden worden met het putten uit de takken waar zich enig overschot voordoet, *in casu* de tak van de kinderbijslag. Het moet mogelijk zijn om ook in de andere takken besparingen te verwezenlijken. In dit verband mag verwezen worden naar de overconsumptie van geneesmiddelen. Men moet ergens de moed kunnen opbrengen om hierin verandering te brengen.

Een ander lid stelt voor de syndicale premies af te schaffen en ze aan te wenden voor de verhoging van de kinderbijslag van het eerste kind van de zelfstandigen.

De Staatssecretaris antwoordt dat het moeilijk is om in de andere takken van de regeling middelen te gaan zoeken. De kinderbijslag kost immers steeds minder omdat het aantal kinderen alsmaar daalt.

De tak van de pensioenen is praktisch in evenwicht. In de tak van de arbeidsongeschiktheid bestaat een klein overschot maar hier zijn nieuwe uitgaven te verwachten ingevolge de recente aanneming door het Parlement van de wet die de echtgenoten-helpers toelaat zich uit vrije wil aan de sector der uitkeringen van het sociaal statuut der zelfstandigen te onderwerpen alsmede de invoering van de moederschapsuitkering.

In de gezondheidszorg zal eind 1989 een gecumuleerd tekort van 11,3 miljard frank bestaan. Het deficit mag niet verder oplopen en dus moet een groter deel van de bijdragen naar die tak gaan.

Conclusie van dit alles is dat er slechts één bron is waaruit kan geput worden met name de tak van de kinderbijslag.

— pour les autres secteurs. 7,57

C'est l'article 290.

2. L'article 291 réduit la subvention au régime d'allocations familiales du boni du régime, après affectation de 980 millions à la couverture des intérêts de la dette-pension (en millions de francs):

Subside organique	6 746,9
Couverture intérêts pension	— 980
	5 766,9
Boni escompté	— 841,2
	4 925,7

soit, à l'indice de la loi (1,4859):

$$4\,925,7 \times \frac{1,4859}{3,9767} = 2\,378,9$$

B. Discussion et votes

Un commissaire regrette une fois de plus que l'on combatte continuellement les déficits de l'A.M.I. en puisant dans les secteurs qui présentent un excédent, en l'occurrence le secteur des allocations familiales. Il doit être possible de réaliser des économies dans les autres secteurs également. A cet égard, on peut se référer à la surconsommation de médicaments. Il faut avoir le courage d'y apporter un changement.

Un autre commissaire propose de supprimer les primes syndicales et de les affecter à l'augmentation des allocations familiales en faveur du premier enfant des travailleurs indépendants.

Le Secrétaire d'Etat répond qu'il est difficile de rechercher des moyens dans les autres secteurs du régime. En effet, les allocations familiales coûtent de moins en moins cher parce que le nombre d'enfants ne cesse de diminuer.

Le secteur des pensions est pratiquement en équilibre. Le secteur de l'incapacité de travail présente un léger excédent, mais peut s'attendre à de nouvelles dépenses à la suite du vote récent, par le Parlement, de la loi qui permet aux conjoints aidants de se soumettre volontairement au statut des indemnités du statut social des travailleurs indépendants, ainsi que de l'instauration de l'indemnité de maternité.

A la fin de 1989, le secteur des soins de santé fera face à un déficit cumulé de 11,3 milliards de francs. Le déficit ne pouvant s'accroître davantage, une plus grande partie des cotisations devra être affectée à ce secteur.

En conclusion, l'on, peut dire que la seule source à laquelle on peut encore puiser est celle des allocations familiales.

De Staatssecretaris wijst op de absurde toestand met betrekking tot de kinderbijslag der zelfstandigen voor het eerste kind. De zelfstandigen ontvangen netto 330 frank — de werknemers 3 098 frank rekening houdend met de hoogste leeftijdstoelage — en voor de uitbetaling van dit minimum bedrag moet een ganse administratieve molen in beweging worden gebracht. Hij is de mening toegedaan dat men onmogelijk nog lang op die weg verder kan gaan. Het zou goed zijn mocht men het probleem van de kinderbijslag voor het eerste kind in zijn geheel aan een grondig onderzoek onderwerpen ten einde na te gaan of het niet wenselijk is tot een ander beleid te komen.

Wat de bijdrageplicht betreft van de zelfstandigen vóór en na de opruststelling verwijst de Staatssecretaris naar zijn inleiding.

*
* *

De artikelen 289 tot 292 worden aangenomen met 9 stemmen tegen 3.

*
* *

Dit verslag is eenparig goedgekeurd door de 12 aanwezige leden.

De Rapporteur,
C. DE COOMAN.

De 1ste Ondervoorzitter,
O. VAN DEN BROECK.

Le Secrétaire d'Etat souligne l'absurdité de la situation en matière d'allocations familiales des travailleurs indépendants dans le cas d'un premier enfant. Les travailleurs indépendants reçoivent un montant net de 330 francs — les travailleurs salariés recevant, quant à eux, 3 098 francs, compte tenu de la majoration d'âge maximum — et le paiement d'un montant aussi dérisoire oblige la mise en route de toute une procédure administrative. Il estime qu'il est impossible de continuer encore longtemps dans cette voie. Il serait souhaitable de soumettre à un examen approfondi l'ensemble de la problématique des allocations familiales pour le premier enfant et de se demander s'il ne serait pas préférable de suivre une autre politique en la matière.

En ce qui concerne l'obligation de cotisation des travailleurs indépendants, avant et après leur mise à la retraite, le Secrétaire d'Etat renvoie à ce qu'il a dit dans son introduction.

*
* *

Les articles 289 à 292 sont adoptés par 9 voix contre 3.

*
* *

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité des 12 membres présents.

Le Rapporteur,
C. DE COOMAN.

Le 1er Vice-Président,
O. VAN DEN BROECK.